

БЪЛГАРСКА ВЕТРОЕНЕРГИЙНА АСОЦИАЦИЯ
ЕИК 175924617
+359 2 4833820; + 359 88 920 68 22
INFO@BGWEA.EU
WWW.BGWEA.EU
УЛ. ХРИСТО БЕЛЧЕВ 21, ЕТ. 4, СТАЯ 414
СОФИЯ 1000

ДО:

**Г-Н ТОМИСЛАВ ДОНЧЕВ
ЗАМЕСТНИК МИНИСТЪР ПРЕДСЕДАТЕЛ
И ПРЕДСЕДАТЕЛ НА КОНСУЛТАТИВНИЯ СЪВЕТ
ПО ЗЕЛЕНАТА СДЕЛКА**

КОПИЕ ДО:

**Г-ЖА ТЕМЕНУЖКА ПЕТКОВА
МИНИСТЪР НА ЕНЕРГЕТИКАТА**

**Г-Н ВАЛЕНТИН НИКОЛОВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА ПАРЛАМЕНТАРНА КОМИСИЯ ПО ЕНЕРГЕТИКА**

Относно: Становище по проект на Национален план за възстановяване и устойчивост (НПВУ), публикуван за обществено обсъждане на 30.10.2020г.

Уважаеми г-н Дончев,

Българската ветроенергийна асоциация (БГВЕА) е представителна организация за сектор вятърна енергия в страната. БГВЕА обединява мнозинството от фирмите, активни в сектора, основна част от които са производители. Традиционно асоциацията взема дейно участие във всички важни за развитието на сектора процеси, работи в посока създаване на стабилна и предвидима инвестиционна среда, и адресира предизвикателствата пред нейното осъществяване.

В тази връзка и с настоящето писмо, БГВЕА изразява своето становище по проекта на Национален план за възстановяване и устойчивост (НПВУ), обявен за публична консултация на 30.10.2020г. Ние подкрепяме определените в стратегическия документ набор от мерки и реформи за икономическо и социално възстановяването от кризата, породена от COVID-19 пандемията. Основните коментари на БГВЕА по проекта на НПВУ са следните:

Дигитална трансформация на работата на Електроенергийния системен оператор (ЕСО).

БГВЕА приветства предвидения проект за дигитална трансформация и развитие на информационните системи и системите реално време на Електроенергийния системен оператор (ЕСО). Модернизацията на енергийната мрежа е ключова, предвид очаквания висок ръст на нови ВЕИ мощности с оглед постигане на амбициозните европейски цели за намаляване емисиите на парникови газове. В този смисъл очакванията ни са така предвидената дигитална трансформация да се отрази в няколко направления:

Оптимизиране на управлението на преносния капацитет на електропреносната мрежа, с оглед на преодоляване на тесните места и интегриране на нарастващите ВЕИ мощности.

Намаляване на разходите за допълнителна разполагаемост за вятърна и слънчева енергия, заплащана през „цена за достъп“. Съгласно Решение на КЕВР №Ц-29/ 01.07.2020г. цената за достъп до електропреносната мрежа за производители на електрическа енергия от възобновяеми източници с динамично променяща се генерация – от слънчева и вятърна енергия е определена на 5,28 лв./MWh, без ДДС. Производителите, присъединени към електроразпределителните мрежи, заплащат ежемесечно цената за достъп на операторите на електроразпределителните мрежи, които превеждат цената на ЕСО ЕАД. Цената за достъп в този размер е въведена единствено за вятърни и фотоволтаични централи. Наложеният допълнителен разход за тези две категории производители ги поставя в неравностойно положение спрямо всички останали пазарни участници, като значително утежнява финансовото им състояние и представлява бариера за нови инвестиции във вятърни и слънчеви централи.

Повече прозрачност за балансиращия пазар и намаляване на разходите за балансиране. БГВЕА разчита, че проекта за дигитална трансформация на ЕСО ще включва и мерки за модернизиране и усъвършенстване на балансиращия пазар в посока предоставяне на повече прозрачност за работата на балансиращия пазар.

Към момента ЕСО публикува ограничена информация за работата на балансиращ пазар. На база на тази информация е невъзможно пазарните участници да направят своите изводи за възникналите небаланси в системата и за разходите, извършени от ЕСО за балансиране, съответно и за цените на балансираща енергия. Оповестяването на информация за балансиращия пазар е европейско изискване, регламентирано в чл. 12 на Регламент (ЕС) 2017/2195 за установяване на насоки за електроенергийно балансиране.

Рехабилитация и разширяване на преносния капацитет на електроенергийната мрежа в райони с подчертан ресурсен потенциал за развитие на ВЕИ мощности

Предвид че НПВУ следва да подготви и стартира мерки, които ще направят възможен прехода към ниско въглеродна икономика, считаме, че средства за развитие на мрежата трябва да бъдат насочени към райони, в които се очаква да се изградят нови ВЕИ мощности. ЕСО и електроразпределителни дружества разполагат с представителна информация на база на постъпилите през предходните периоди инвестиционни намерения за районите, които са с значим ВЕИ ресурсен потенциал. На разположение са и други бази данни за анализ на наличния ресурс. Тези инвестиции са необходими с оглед подготовеността на мрежата да интегрира нови ВЕИ мощности и избягване на забавяния при присъединяване на енергийните проекти.

Проект за оценка на ветровия ресурс в Черно море

В Доклад на Световната банка за потенциала на развитие на офшорна вятърна енергия в Черно море (<https://energydata.info/dataset/offshore-wind-technical-potential#>.) оценката за възможността за инсталиране на вятърни централи в българското Черно море е за 26 ГВт (2 ГВт фиксирани и 24 ГВт плаващи). Предвид нарастващото значение на офшорната вятърна енергия в европейски мащаб и понижаващите се глобални средни цени на технологията, считаме че в стълб „Зелена България” от НПВУ следва да бъде очертан и финансиран проект за обследване и анализ на ветровия ресурс в Черно море, съществени техническите параметри за инсталацията и присъединяването на офшорни вятърни централи към мрежата, както и необходими регулаторни и насърчителни мерки.

Поради своите специфики офшорната вятърна енергия има потенциала да повлияе положително върху икономиката с необходимостта от изграждане на заводи за производство на вятърни турбини на сушата в близост до парковете и съответно да създаде множество работни места за висококвалифицирани специалисти. България трябва да заложи на

конкурентните си предимства и да се възползва от тази възможност за икономическо развитие в крайбрежните райони.

Съхранение на електроенергия

Развитието и интеграцията в електроенергийната система на нови ВЕИ мощности изисква обезпечаването на достатъчно мощности за съхранение на електроенергия. В тази връзка НПВУ следва да разработи анализ на необходимите стъпки за развитието на такива мощности, съобразно изграждането на нови ВЕИ централи, да се предвидят необходимите законодателни изменения, които да регламентират тяхната роля, и не на последно място, да се предвидят механизми и средства за тяхното насърчаване .

В заключение БГВЕА счита, че горепосочените аспекти са основни за привличането на инвеститорски интерес, и респективно разработването на нови вятърни проекти в страната. Надяваме се аргументите ни да бъдат третирани с необходимото внимание при формирането на окончателен вариант на Плана за възстановяване и устойчивост.

С уважение,

Миглена Стоилова

Председател на Надзорния съвет на БГВЕА